

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNIKACIJA S OBOLJELIMA OD DEMENCIJE

PROCJENA

KOGNITIVNE PRILAGODBE

VJEŽBE PAMĆENJA

KOMUNIKACIJA DODIROM

Jelena Šego, dipl.med.techn.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

Sadržaj prezentacije isključiva je odgovornost Udruge "Žena"

Organizacija radionice sufinancirana je u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali iz Europskog socijalnog fonda.

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

ŠTO JE KOMUNIKACIJA?

KOMUNIKACIJA = SPORAZUMIJEVANJE

Komunikacija je razmjena informacija, ideja i osjećaja

Dinamičan i složen proces primanja poruka među ljudima da bi razumjeli i da bi njih razumjeli

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

VRSTE KOMUNIKACIJE

S OBZIROM NA NAČIN KOMUNICIRANJA:

1. VERBALNA- govorna i pisana
2. NEVERBALNA- sve poruke koje šaljemo drugačije nego riječima

S OBZIROM NA SVRHU:

1. INFORMACIJSKA
2. TERAPEUTSKA

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS
Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.
ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNIKACIJA SA STARIJIM LJUDIMA – VAŽNOST PROCJENE

Za uspješnu komunikaciju sa starijim ljudima važno je procijeniti opću razinu funkcioniranja osobe:

1. **PROCJENA SENZORNIH SPOSOBNOSTI**- komunikaciju prilagođavamo stanju sluha i vida
2. **PROCJENA PSIHOSOCIJALNIH POTREBA**- procjena sposobnosti i neovisnosti osobe + percepcija osobe
3. **PROCJENA SPOSOBNOSTI SUOČAVANJA S PROBLEMIMA**- pozitivna rješavanja iz prošlosti uvelike pomažu u rješavanju novonastalih problema

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.
ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNIKACIJA SA STARIJIM LJUDIMA – VAŽNOST PROCJENE

4. **PROCJENA EMOCIONALNOG STANJA**- važno je razumjeti strahove starijih (pa i one ne izražene) – mpr. Smještanje u dom za starije
5. **PROCJENA POTREBE ZA POMOĆI**- pružanje pomoći za svaku procjenjenu nemogućnost samostalnosti (u izvođenju radnji, percepciji...)

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

Temeljne komunikacijske vještine u radu sa starijim osobama uvijek se prilagođavaju njihovim specifičnostima (prema Despot učanin, 2010.)

SLUŠANJE- pokazati da salušamo – gledaj uoči- uključi neverbalne znakove- sjedi opušteno- nagni se prema sugovorniku;

GOVOR- bitno je ne samo što govorimo, nego kako govorimo!

- Govori jasno, glasno i polako, licem okrenutim prema sugovorniku- uz jednostavne riječi i rečenice;

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

PONOS
Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.
ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

OPAŽANJE- opažamo ponašanje osobe i sve promjene koje donosi

- Nagle i neobične promjene- možda su znak – bolesti, pogoršanja stanja ili oporavka.

IGNORIRANJE- ne ulaziti u raspravu! ne kažnjavati!

- Ignoriram ponašanje osobe a ne osobu!

POTICANJE NEOVISNOSTI

-važnije je učiniti nešto zajedno sa osobom, nego učiniti UMJESTO nje

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.
ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

STRPLJENJE – rad sa starijima se odvija sporije i traje duže (kao i čekanje na rezultat)

- Požurivanje donosi kontra efekt i može rezultirati frustracijom (obostrano)

FLEKSIBILNOST- različitost osoba- različitost u pristupu

- Pristupamo INDIVIDULANO! „standardno” rješavanje problema dugoročno se ne pokazuje uspješnim !

POŠTIVANJE I PRIHVAĆANJE- navike i odluke starijih često su drugačije od onih koje mi želimo nametnuti ili koje očekujemo, ali iza njih se nalazi odrasla osoba (zrela) i moramo ih prihvatiti i poštivati.

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNIKACIJA PRILAGOĐENA OGRANIČENIM SPOSOBNOSTIMA

Ograničenja u komunikaciji starijih osoba mogu proizlaziti iz UOBIČAJENIH PROMJENA U STARENJU- kao što su oslabljena osjetila vida i sluha, a neka su posljedica POREMEĆAJA I BOLESTI – npr iza moždanog udara ili zbog demencija.

Kad osoba ne može komunicirati kako treba, OSJEĆA GUBITAK, STRAH I SOCIJALNU IZOLACIJU.

Komunikaciju moramo zanti prilagoditi i olakšati !

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.
ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KAKO **NE TREBA** RAZGOVARATI S OSOBAMA S KOMUNIKACIJSKIM OGRANIČENJIMA

ISPRAVLJATI IZGOVORENO

REĆI IM ŠTO DA RADE ILI MISLE (UVJETOVANJE)

IZBJEGAVATI I ZANEMARIVATI

VIKATI- GOVORITI PREGLASNO

KORISTITI POSREDNIKE U KOMUNIKACIJI – DRUGU OSOBU

GOVORITI NESTRPLJIVO I LJUTO

BESMISLENO RAZUVJERAVATI I OBEĆAVATI (a nakon što zapravo nismo uopće razumjeli osobu)

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.
ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KAKO **TREBA** RAZGOVARATI S OSOBAMA OGRANIČENOM KOMUNIKACIJOM

NE IGNORIRATI- NEKA SE OSOBA OSJEĆA VAŽNOM I VRIJEDNOM
POSTAVLJATI DODATNA PITANJA

PRIHVATITI POMOĆ RODBINE- posrednici ili izvor podataka

PROMIJENITI NAČIN KOMUNIKACIJE –pisane poruke, slike..

PROVJERITI JE LI OSOBA SVE RAZUMIJELA- neka sažme i ponovi

POTICATI PAMĆENJE OSOBE- podsjetnici na dogovoreno, uzimanje th ..

POTICANJE USMJERENOSTI U VREMENU I PROSTORU- posebno kod onih koji ne mogu govoriti ili su nepokretni – POZDRAVLJAJTE, IMENUJTE obrok, predmete...

UVIJEK GOVORITE BOLESNIKU – čak i kad ne može odgovoriti možda će osjetiti – možda neverbalno odgovoriti (stisak ruke..)

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.
ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNIKACIJA S OBOLJELIMA OD DEMENCIJE

PROCJENA OPĆEG STANJA I FUNCIONIRANJA ALI KROZ NIZ SUSRETA

KOMUNIKACIJU ZAPOČETI NEFORMALNIM RAZGOVOROM I U PROSTORU GDJE SE OSOBA NAJBOLJE OSJEĆA

PODUZETI SVE KAKO BI DEMENTNA OSOBA SAMA IZRAZILA POTREBNO

PROCJENU I PLANIRANJE ČINITI PREMA ONOME ŠTO OBOLJELI I SKRBNICI MOGU A NE ONOME ŠTO NISU U MOGUĆNOSTI UČINITI

PISATI BILJEŠKE- KORISTITI OBRASCE – doprinose planiranju kvalitetne skrbi

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNIKACIJA S OBOLJELIMA OD DEMENCIJE

GOVORITI U KRATKIM REČENICAMA

PONAVLJATI UPUTE I DAVATI IH JEDNU PO JEDNU

KOMUNICIRATI DODIROM – dodir djeluje umirujuće – dodirujemo šake, ramena, leđa i ruke

DODIR POJAČAVA VERBALNU PORUKU

KOD PONAVLJANJA ISTE PRIČE VIŠE PUTA – USMJERITE KOMUNIKACIJU DO SADRŽAJA KOJI ŽELITE ZNATI

KOA AGRESIVNIH REAKCIJA NA FRUSTRACIJE – MAKNUTI OSOBU IZ SITUACIJE KOJA JE IZAZVALA ISPAD - ODGODITE RJEŠAVANJE

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.
ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KOMUNICIRAJTE DODIROM

FUNKCIJE DODIRA:

1. INSTRUMENTALNA- zdravstveni postupci
2. SOCIJALNA- pri poštivanju društvenih normi
3. TERAPEUTSKA- utjeha, povjerenje, razumijevanje
4. SEKSUALNA

KOMUNICIRATI DODIROM – dodir djeluje umirujuće – dodirujemo šake, ramena, leđa i ruke

DODIR POJAČAVA VERBALNU PORUKU

KOMUNIKACIJA S OBOLJELIMA OD DEMENCIJE

Demencija je progresivna neurološka bolest koja se očituje u znatnom sniženju inteligencije, sposobnosti učenja i pamćenja, u poremećajima emocija i promjenama crta ličnosti.

Razvija se postupno pa se i komunikacija s oboljeom osobom prilagođava njezinom općem stanju **ORIJENTIRANOSTI I PRISEBNOSTI**.

U RANIM stadijima ispadi dezorijentiranosti su rijetki i možemo računati na očuvano pamćenje davnih događaja (što može biti korisno).

S VREMENOM dezorijentiranost postaje sve češća i dugotrajnija, a osoba **SVE TEŽE PRONALAZI: POTPUNE MISLI I RIJEČI, REČENICE SU NEDOVRŠENE ILI NEVEZANE** (pa zvuče nesuvislo).

ZAKLJUČAK

DOBRA KOMUNIKACIJA je TEMELJ USPJEŠNIH MEĐULJUDSKIH ODNOSA, to je ona koja je UČINKOVITA I OSTVARUJE CILJEVE onih koji komuniciraju.

LOŠIM KOMUNICIRANJEM udaljavamo se od prijatelja, partnera, roditelja ili pak oboljele osobe za koju skrbimo ili planiramo skrb.

Ljudi su neovisno o dobi sposobni naučiti specifične komunikacijske vještine koje poboljšavaju interpersonalne odnose i povećavaju uspjeh u struci.

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali

2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

PROSJEČNA OSOBA
GLEDA A NE VIDI, SLUŠA A
NE ČUJE...DODIRUJE A NE
OSJEĆA...HODA A TOGA
NIJE SVJESNA...I GOVORI A
NE PROMIŠLJA.

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda